

327.2(470+571)

Любов Корнійчук, Олена Тивончук

СТИМУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ У ПОСТРАДЯНСЬКИХ КРАЇНАХ У СИСТЕМІ РЕАЛІЗАЦІЇ ГЕОПОЛІТИЧНИХ ІНТЕРЕСІВ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

У статті приділено увагу аналізу конфліктів у національних державах, які відбувались чи сьогодні мають місце на пострадянському просторі. Обґрунтовано вплив геополітичних інтересів Російської Федерації на ці конфлікти. Окреслено еволюцію зовнішньополітичних підходів Росії до пострадянського простору і до врегулювання конфліктів. Також обґрунтовано тезу про те, що на сучасному етапі Росія є джерелом регіональної нестабільності, що пояснюється певними тенденціями в її регіональній політиці, пов'язаними зі спробами повернути Україну, Грузію, Молдову, Азербайджан до сфери свого впливу. Проаналізовано ймовірність подібного сценарію для решти колишніх республік, а також запропоновано перспективи обмеження Росії як головного чинника дестабілізації на пострадянському просторі.

Ключові слова: конфлікт, пострадянський простір, Росія (РФ), Грузія, Придністров'я, Україна.

Як часто спостерігалось у світовій історії, розпад такої масштабної багатонаціональної держави, як СРСР, породив низку конфліктів та проблем на його колишній території. Не виняток – пострадянський простір, на рівень конфліктогенності якого помітно впливає територіальний фактор.

Конфлікт на території України протягом останніх років лише знову висвітлив актуальність тези про те, що низка військових конфліктів на пострадянському просторі є безпосереднім наслідком політики, яку здійснює Росія згідно зі своїми геополітичними інтересами. Варто зазначити, що доказом цього є створення так званих «точок напруженості» у вигляді самопроголошених «республіками» територій сусідніх держав по периметру Російської Федерації,

до того ж, за її безпосередньої участі та фінансування бойовиків або проросійських політиків у цих регіонах. Цей факт і дозволяє Росії отримувати зростаючі важелі впливу на сусідні держави. Яскравими прикладами є Молдова та Грузія. Помітно, що за схожим сценарієм намагаються створити принаймні частково підконтрольні Росії території і в Україні.

Досліджуваній тематиці приділено чимало робіт як за кордоном, так і в Україні. Зокрема варто виділити роботи науковців та аналітиків, а саме К. Вітмана [1], А. Гольцова [3], Т. Милованова [12], В. Коцура [10], Я. Сватка [15], С. Ланцова [11], О. Снігіря, О. Микала та ін. [16]. До того ж, досить ґрунтовно висвітлено проблему у спільній роботі Д. Корбоя, В. Картні та К. Яловіца [17]. Значний дослідницький інтерес у вказаному випадку підсилює актуальність теми і породжує потребу узагальнення напрацювань та конструювання нового погляду на порушену в дослідженні достатньо складну наукову проблему.

Метою наукового дослідження є вивчення, з погляду геополітичних інтересів Російської Федерації, основних конфліктів у пострадянських країнах, які відбувались чи сьогодні мають місце на пострадянському просторі. Завданням дослідження є простежити вплив Росії на посилення конфліктогенності пострадянського простору, а також з'ясувати можливі шляхи протидії реалізації такого сценарію для України.

Зовнішньополітичні підходи Росії до пострадянського простору і до врегулювання конфліктів, із часу розпаду СРСР зазнали певних еволюційних змін. До середини 1990-х років існувало принаймні п'ять концепцій зовнішньої політики Росії щодо пострадянського простору:

- 1) вузьконаціоналістична – відстоює ідентифікацію Росії в її нинішніх кордонах і наполягає на відмові від відмінностей між близьким і далеким зарубіжжям;
- 2) неоімперська – припускає відтворення СРСР як якогось союзу рівноправних республік;
- 3) націонал-патріотична – передбачає створення союзу нерівноправних суб'єктів на чолі з Росією;
- 4) ліберально-космополітична – передбачає відновлення СРСР у формі євразійського союзу;
- 5) національно-ліберальна – виходить із можливості добровільного (на основі референдуму) об'єднання низки колишніх республік, враховуючи Росію, і перетворення у федеративну державу на основі цивілізаційно-культурної спільності. На практиці в політиці

Росії були наявні всі ці підходи, які своєю чергою на кожному новому етапі виступали в різних комбінаціях [11].

Також варто згадати законодавче підкріплення вищезазначених моделей. Насамперед, це Концепція зовнішньої політики РФ від 30 листопада 2016 р. [9] та Воєнна доктрина РФ [2], нова редакція якої була затверджена Президентом 26 грудня 2014 р. У цих документах зазначено курс на поглиблення відносин з Абхазією та Південною Осетією, а в останній, зокрема, перебільшені загрози нацбезпеці Росії:

- підкреслюється посилення глобальної конкуренції;
- зроблено акцент на підриві регіональної стабільності;
- новою загрозою визначено застосування військової сили на територіях суміжних держав;
- припускаються загрози ведення гібридної війни.

Водночас Російська Федерація на сучасному етапі є джерелом регіональної нестабільності, що пояснюється певними тенденціями в її регіональній політиці, пов'язаними зі спробами повернути Україну, Грузію, Молдову, Азербайджан до сфери свого впливу, що передбачає:

- використання енергетичної зброї з політичною метою на протидію енергетично залежним європейським державам;
- застосування військового контингенту;
- ведення інформаційної війни.

Засловами экс-міністра закордонних справ Бориса Тарасюка: «Усі конфлікти на пострадянському просторі мають дві спільні риси. Перша з них – етнічна складова, спровокована ескалацією конфліктів. Друга – фактор Росії» [14].

Сьогодні на території колишнього СРСР процес оформлення державних кордонів відповідно до норм міжнародного права знаходиться на етапі, який є далеко не завершальним. Невирішеність проблем делімітації і, як наслідок, виникнення нових загроз, таких як неконтрольована міграція, торгівля наркотиками, вплив процесів глобалізації тощо, обумовлені передусім специфікою пострадянської трансформації та наявністю низки чинників, як об'єктивних, так і суб'єктивних. Необхідно зазначити, що якщо прикордонні конфлікти в регіоні Середньої Азії та на Кавказі найчастіше мають етнічно-кланове підґрунтя, то у Прибалтійській і Східноєвропейській зонах вони мають уже яскраво виражений політичний характер. Відтак, делімітація кордонів Російської Федерації з країнами Балтії є прямо залежною від їх недружньої або, інакше кажучи, яскраво вираженої антиросійської політики. Наприклад, Договір про російсь-

сько-литовський кордон від 24 жовтня 1997 р. [4] був ратифікований Державною думою Російської Федерації лише у травні 2003 р., що, на думку дослідників, пов'язано із незгодою Росії щодо вступу прибалтійських держав до НАТО та їх вимогами щодо відшкодування збитків, нанесених під час входження Прибалтики до складу Радянського Союзу. Таким же чином у 2005 р. був відкликаний підпис Російської Федерації під договором про кордон з Естонією, через те, що естонською стороною в односторонньому порядку було вміщено до тексту узгодженого договору положення щодо радянської окупації та відповідальності Росії.

Однією з вагомих причин виникнення конфліктів на пострадянському просторі стало і прагнення більшості нових незалежних держав формувати державність на основі прямолінійної реалізації принципу про право націй на самовизначення. Оскільки всі держави СНД, за винятком Вірменії, етнічно неоднорідні, то будь-яка спроба в інтересах «титової нації» порушити крихкий баланс між самовизначенням цієї нації та інтеграцією національних меншин із метою створення моноетнічної держави незмінно веде до дестабілізації ситуації в регіоні [11].

Філіп Бредлав – Верховний головнокомандувач об'єднаних збройних сил НАТО в Європі – під час форуму у Брюсселі 22 березня 2014 р. заявив, що Російська Федерація використовує механізм створення зони «замороженого конфлікту» для того, аби не допустити будь-яку країну на Сході Європи до зближення із Заходом [13].

Окремо можна виділити Придністровський (українсько-молдавський) кордон, який, хоча територіально не зіставляється з Росією, але все ж відіграє істотну роль у її зовнішній політиці. Російська Федерація здійснила вагомий вплив на конфлікт у Придністров'ї, який сьогодні має статус «замороженого». Тут позиція Москви залишається односторонньою та незмінною – вона підтримує Тирасполь. Поступово в Кишиневі почали усвідомлювати, що залежність дій Тирасполя від Російської Федерації набагато вища, ніж це здавалося раніше, тому переговори про статус Придністров'я необхідно вести передусім із нею, оскільки її позиція щодо врегулювання конфлікту буде вирішальною [1, с. 11].

На території Придністровської Молдавської Республіки розташована Оперативна Група Російських Військ (ОГРВ) у кількості 2000 осіб. Хоч у 2000 р. на міжнародному саміті у Стамбулі Росія зобов'язалась вивести це угруповання до кінця 2004 р., проте це зобов'язання досі не виконане. Крім того, російські війська на території Придністровської Молдавської Республіки представлені

миротворчими підрозділами чисельністю близько 300 осіб, що здійснюють контроль за мирним процесом у зоні конфлікту. У резолюції НАТО від 18 листопада 2008 р. Росію закликали вивести свою військову присутність із «придністровського регіону Республіки Молдова» [19]. А у 2011 р. американський сенатор Джон Маккейн заявив під час візиту до Молдови, що Москва порушує територіальну цілісність Молдови та Грузії й одну з «основоположних норм міжнародної поведінки» [18].

Крім того, заступник МЗС Російської Федерації Г. Карасін свого часу заявляв, що позиція офіційного Києва щодо урегулювання придністровського питання має значний негативний вплив на ситуацію в регіоні. Зростає також і напруженість довкола економіки Придністровської Молдавської Республіки, оскільки колишній Президент Грузії, ставши губернатором Одеси, оголосив війну контрабанді з Придністров'я. Росія, у відповідь на такі дії українських високопосадовців заявляла, що економіка опинилася у кризовій ситуації саме в результаті так званої «економічної блокади». До того ж, відомо, що з 1 січня 2016 р. згідно з рішенням української та молдавської сторін було змінено схему проходження вантажів до Придністров'я, а це, як вважає Росія, ще більше поглибить складну соціально-економічну ситуацію в регіоні.

Варто зазначити, що вже у 2016 році, а саме після того, як 21 січня молдавський парламент призначив на посаду Прем'єр-міністра представника правлячої Демократичної партії П. Філіпа, не припинялися демонстрації протесту, що отримали назву «Кишинівський (молдавський) майдан». Проте деякі дослідники цей феномен називають радше антимайданом, оскільки там були присутні дві відкрито проросійські партії (Партія соціалістів та «Наша партія»), які вимагали відставки уряду і мали намір зупинити європейську інтеграцію Молдови. А доки в Кишиневі не буде сильної некорумпованої правлячої еліти, доти й не може йтися про врегулювання конфлікту у Придністров'ї. А тим часом у російських медіа наголошувалося на тому, що в умовах так званого «молдавського майдану» цілком логічним буде визнання Росією Придністров'я. Геополітичний вплив Росії на Молдову посилиться і після президентських виборів, за результатом яких у листопаді 2016 р. перемогу здобув кандидат від Партії соціалістів Ігор Додон, який одразу ж заявив про необхідність розробки та підписання угоди про стратегічне партнерство з Російською Федерацією.

Наступним витком ескалації напруженості на пострадянському просторі можна назвати активну фазу агресії Росії проти суверен-

ної Грузії в серпні 2008 р. Угодою «Про дружбу, співробітництво і взаємну допомогу» з Південною Осетією та Абхазією [7; 8] передбачено співробітництво також у військовій сфері. На сучасному етапі ці договори є основою досить активного співробітництва Росії із сепаратистськими республіками, зокрема з Абхазією щодо розташування російських військ на їхній території. Договорами про спільні зусилля в охороні державного кордону, підписаними в Москві, фактично ці дві республіки делегували їх повноваження стосовно охорони державного кордону Росії, включно із морським простором: Російська Федерація буде фінансувати повністю утримання військовослужбовців та цивільного персоналу. У відповідь обидві республіки на безплатній основі передають їх земельні ділянки Прикордонному управлінню Російської Федерації, а також нерухоме майно.

До того ж, 17 листопада 2014 р. Російська Федерація підписала Договір про союзництво та стратегічне партнерство з Абхазією [5], 18 березня 2015 р. з Південною Осетією Договір про союзництво та інтеграцію [6], що передбачають поглиблення співпраці в усіх сферах. Це занепокоїло міжнародну спільноту, оскільки зазначені дії несуть шкоду для тривалих намагань стабілізувати безпекову ситуацію в регіоні.

Варто відзначити, що Росія таки досягла мети розпочатої війни в серпні: по-перше, вона дестабілізувала внутрішньополітичну ситуацію в Грузії (було підірвано імідж Грузії як країни-транзитера енергоносіїв); по-друге, розширила чорноморське узбережжя, контрольоване нею. Крім того, Російська Федерація загальмувала в Чорноморському регіоні процес розширення НАТО, а сам російсько-грузинський конфлікт мав потужний негативний вплив на безпекову ситуацію України. Насамперед ідеться про відкладення євроатлантичної інтеграції нашої держави на невизначений період. Наступним висновком є те, що цей конфлікт продемонстрував готовність Росії вдаватися до силових заходів із метою досягнення своїх цілей у регіоні, зокрема в енергетичній сфері [16].

Необхідно зазначити, що свого апогею агресивна політика Росії на теренах колишнього Радянського Союзу сягнула в березні 2014 р., коли відбувалася окупація Криму Росією, а також активізація організованих, фінансованих та озброєних Росією терористичних груп на Донбасі. Інакше кажучи, війна в Україні стала суворим нагадуванням про давню роль Росії в дестабілізації своїх сусідів.

У Росії є найбільше тих сил, які б хотіли включити Україну до складу своєї імперії та вирішити таким чином частину проблем, які

стоять перед нею. Однак сьогодні міжнародне становище та власні можливості Росії такі, що здійснити приєднання України грубою силою нереально. Тому Російська Федерація діє в кількох напрямках, які ослабили б спроможність України до опору, зробили б Київ більш економічно залежним від Москви та створили б сприятливі умови для так званого аншлюсу, якби така нагода трапилася. Саме в цьому простежуються корені того непримиренного опору відновленню української національної свідомості, а також пропаганди російського способу життя та сучасної російської національної ідеї, стимулювання внутрішніх конфліктів в українському суспільстві. Кремль надто зацікавлений у «консервації» протистояння Схід-Захід, оскільки в такому випадку він має можливість контролювати конфлікт і просувати власні інтереси під виглядом арбітра [15].

Щодо російсько-українського конфлікту, то Росія може навіть прагнути до захоплення більшої частини території України для створення сухопутного моста до Криму. Передусім ми маємо зрозуміти: мета Росії – підпорядкувати собі український уряд або замінити його контрольованим [12].

Вищезазначені події є свідченням того, що Російська Федерація спроможна провокувати та використовувати ескалацію «заморожених» конфліктів із метою створення умов для реалізації власних геополітичних та геоекономічних проєктів. Це дає підстави говорити про те, що Москві вигідно зберігати в зонах «заморожених» конфліктів свою військову присутність, дестабілізувати політичну ситуацію в державах, на території яких наявні ці конфлікти, та впливати на регіон загалом [16].

Безперечно, не тільки держави, на території яких відбуваються конфлікти, а всі країни колишнього СРСР, що зазнають систематичного тиску від Росії (чи то військового, чи економічного, чи політичного), повинні ефективніше та тісніше координувати власні дії та зусилля для протистояння такій політиці, мета якої полягає не тільки в підпорядкуванні політики країн інтересам Москви, а й у руйнуванні їх суверенітету.

Насамперед Кремль побоюється зростання демократичних форм правління на кордонах Російської Федерації, які могли б слугувати як модель (альтернативної Путіну «вертикалі влади»). Для запобігання появи таких альтернатив на російській периферії, Російська Федерація використовує руйнівну силу сепаратизму, включно з корупцією і злочинністю, які супроводжують його, щоб перешкодити реформам.

Зокрема, Україна повинна шукати передусім завдяки власним ресурсам засоби для боротьби з сучасними викликами, породжени-

ми Росією, які загрожують її суверенітету, територіальній цілісності тощо. Міжнародна підтримка в таких ключових сферах мала б вирішальне значення, а саме:

1. Фінансування реформ через Європейський банк реконструкції та розвитку, МВФ, Світовий банк та ЄС.

2. Скоординовані зусилля, спрямовані на вплив щодо стратегічних рішень Росії:

- продовження санкцій;
- введення миротворчого контингенту в зону конфлікту;
- військова допомога Україні;
- дипломатія, задля перешкоджання міжнародній «мовчанці»

щодо присутності Росії на території України.

3. Реформування ООН:

– зокрема, необхідним є перегляд застосування права вето в Раді Безпеки для країни, яка є порушником міжнародного права та скоїла злочин проти людства;

– у різних регіонах світу для вирішення окремих конфліктів доцільним буде створення Контактних груп, які після остаточного вирішення певного конфлікту будуть розпущені.

Водночас Україна повинна самостійно боротися з такими викликами, що передбачає:

1. Інформування населення, як власного, так і населення Західного світу, обмеживши пропаганду російського способу життя, особливо на Сході України.

2. Формування боєздатної армії із залученням військової допомоги від міжнародної спільноти.

3. Створення системи енергетичної незалежності та переорієнтація ринків збуту на інші регіони світу.

Відомо, що за часів президентства попередніх глав нашої держави, зокрема В. Януковича, громадяни Російської Федерації обіймали владні місця в українському уряді, керували військовою потугою України тощо. Ось чому сьогодні необхідно якомога більше обмежити таку діяльність, також варто підключити роботу спецслужб, особливо СБУ, для вирішення зазначених проблем та залучити раніше згаданий економічний чинник (енергоносії, ринки збуту і т. д.).

Не можна не помітити, що поки українсько-російський військовий конфлікт знаходиться на етапі інтенсивного розвитку, РФ почала вже знову на початку 2015 р. вдаватися до звичної для неї тактики розпалювання військових конфліктів ще в одному місці пострадянського простору – Нагірному Карабасі. Росія, так би мовити,

роздмухує нове потенційне вогнище військового конфлікту тільки задля збереження своїх позицій у регіоні, де останнім часом почали посилюватися вже не стільки антиросійські, як прозахідні настрої. Ця тактика на зазначеній території – ще один спосіб тиску на Вірменію та спроба більш тісно прив'язати і її як до Митного союзу, так і до Євразійського економічного простору. Варто зазначити, що хоч вірмени й позитивно ставляться до Росії, проте вступ їх країни до Євразійського союзу, у зв'язку з сучасною економічною ситуацією в Російській Федерації, не приніс їй зростання, яке було обіцяне, а навпаки – поступово перетворив Вірменію в більш вразливу та економічно залежну державу. Саме тому необхідно докласти всіх можливих зусиль як міжнародній спільноті, так і Україні у вирішенні конфлікту з Росією на власній території задля того, щоб не допустити подальшого поширення нав'язливого російського впливу в інших національних державах.

Отже, щоб зменшити вплив Росії на пострадянському просторі необхідно приділити чималу увагу співпраці та координації колишніх республік та інших акторів на міжнародній арені через міжнародні організації. Саме тому, окрім уже чинного формату ГУАМ, можна задіяти й інші формати, наприклад, потенційно створити союз Україна – Литва – Польща, регіональне об'єднання країн ЦСЄ + Україна й Білорусь. Необхідно поглибити двостороннє співробітництво в безпековій сфері із залученням держав Балто-Чорноморсько-Каспійського регіону як із використанням звичайного механізму укладання двосторонніх договорів, так і на багатосторонньому рівні. Важливо також ініціювати обговорення проблеми цілковитого розв'язання та попередження згаданих вище «заморожених» конфліктів у межах усіх регіональних організацій. Проте головний наголос треба робити на проблемі саме енергетичної безпеки, а також на недопущенні всезагальної дестабілізації досліджуваного регіону. Перспективним напрямом для досліджень є аналіз енергетичної складової як важливого інструменту впливу на держави регіону.

Список використаних джерел та літератури:

1. Вітман К. М. Придністровський конфлікт: сучасний етап врегулювання [Електронний ресурс] / К. М. Вітман. – Режим доступу : [http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/11300/194/1/app-37_Vitman_K_M_\(9-20\).pdf](http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/11300/194/1/app-37_Vitman_K_M_(9-20).pdf).
2. Военная доктрина Российской Федерации [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rg.ru/2014/12/30/doktrina-dok.html>.

3. Гольцов А. Г. Геополітика Російської Федерації в пострадянському просторі / А. Г. Гольцов // Наукові праці МАУП. – К. : Вид-во МАУП, 2015. – Вип. 44(1). – С. 18–25.

4. Договор между Российской Федерацией и Литовской Республикой о российско-литовской государственной границе [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.mid.ru/bdomp/spd_md.nsf/0/A0E640445EB89EB643257E0D002D797D.

5. Договор между Российской Федерацией и Республикой Абхазия о союзнничестве и стратегическом партнрстве [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://kremlin.ru/acts/bank/39384>.

6. Договор между Российской Федерацией и Республикой Южная Осетия о союзнничестве и интеграции [Електронний ресурс]. – Режим доступу : kremlin.ru/supplement/48195.

7. Договор о дружбе, сотрудничестве и взаимной помощи между Российской Федерацией и Республикой Южная Осетия [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pravo.gov.ru/proxy/ips/?docbody=&nd=102124202&intelsearch=%EE%F1%E5%F2%E8%FF+%E4%F0%F3%E6%E1%E5+%F1%EE%E3%EB%E0%F8%E5%ED%E8%E5+2008>.

8. Договор о дружбе, сотрудничестве и взаимной помощи между Российской Федерацией и Республикой Абхазия [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pravo.gov.ru/proxy/ips/?docbody=&nd=102124203&intelsearch=%E0%E1%F5%E0%E7%E8%FF+2008+%E4%F0%F3%E6%E1%E5>.

9. Концепция внешней политики Российской Федерации [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.mid.ru/foreign_policy/news/asset_publisher/cKNonkJE02Bw/content/id/2542248. – Заголовок з екрана.

10. Коцур В. В. Конфлікти на пострадянському просторі : уроки для України [Електронний ресурс] / В. В. Коцур. – Режим доступу : <http://intkonf.org/kotsur-vv-konflikti-na-postradyanskomu-prostori-uroki-dlya-ukrayini/>.

11. Ланцов С. Политическая конфликтология : учебное пособие / С. Ланцов. – СПб. : Питер, 2008. – 319 с.

12. Милованов Т. Як Україні перемогти Росію : шість головних кроків [Електронний ресурс] / Т. Милованов // Європейська правда. – 26 січня 2015. – Режим доступу : <http://www.eurointegration.com.ua/experts/2015/01/26/7030073/>.

13. Росії вигідно створювати зони «заморожених конфліктів» – генерал НАТО [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.radiosvoboda.org/content/article/25306546.html>.

14. Росія провокує конфлікти на пострадянському просторі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://intvua.com/news/politics/59828-rosya-provokuye-konflikti-na-postradyanskomu-prostor-tarasyuk-vdeo.html>.

15. Сватко Я. Сучасне геополітичне становище України: загрози і виклики [Електронний ресурс] / Я. Сватко. – Режим доступу : <http://zggroup.com.ua/article.php?articleid=2663>.

16. Снігир О. Вплив грузино-російського конфлікту на безпекову ситуацію України та її стратегічні інтереси в Чорноморсько-каспійському регіоні [Електронний ресурс] / О. Снігир, О. Микал, Н. Мхитарян, Ю. Гаряча, С. Савін, О. Каплинський. – Режим доступу : <http://old.niss.gov.ua/Monitor/june2009/16.htm>.

17. Corboy D. Hitting the Pause Button: The «Frozen Conflict» Dilemma in Ukraine [Електронний ресурс] / D. Corboy, W. Courtney, K. Yalowitz. – Режим доступу: <http://nationalinterest.org/feature/hitting-the-pause-button-the-frozen-conflict-dilemma-ukraine-11618>.

18. McCain Backs Demand For Russian Troop Withdrawal From Transdnier [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rferl.org/content/mccain_backs_demand_for_russian_troop_withdrawal_from_transdnier/24233530.html.

19. Resolution №371 on the future of Nato-Russia relations [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nato-pa.int/Default.asp?SHORTCUT=1652>.

Любовь Корнейчук, Елена Тывончук

СТИМУЛИРОВАНИЕ КОНФЛИКТОВ В ПОСТСОВЕТСКИХ СТРАНАХ В СИСТЕМЕ РЕАЛИЗАЦИИ ГЕОПОЛИТИЧЕСКИХ ИНТЕРЕСОВ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

В статье уделено внимание анализу конфликтов в постсоветских государствах, которые происходили или сегодня имеют место на постсоветском пространстве. Обосновано влияние геополитических интересов Российской Федерации на эти конфликты. В статье обозначено эволюцию внешнеполитических подходов России к постсоветскому пространству и, соответственно, к урегулированию конфликтов. Также обоснованно тезис о том, что на современном этапе Россия является источником региональной нестабильности, что объясняется определенными тенденциями в ее региональной политике, связанными с попытками вернуть Украину, Грузию, Молдову, Азербайджан в сферу своего влияния. Проанализировано вероятность подобного сценария для остальных бывших республик, а также, соответственно, предложено перспективы ограничения России как главного фактора дестабилизации на постсоветском пространстве.

Ключевые слова: конфликт, постсоветское пространство, Россия (РФ), Грузия, Приднестровье, Украина.

Liubov Korniiuchuk, Olena Tyvonchuk

THE STIMULATION OF CONFLICTS IN POST-SOVIET COUNTRIES IN THE IMPLEMENTATION SYSTEM OF THE RUSSIAN FEDERATION GEOPOLITICAL INTERESTS

As it has been observed in the world history, the collapse of such a huge multinational country like the Soviet Union has caused plenty of conflicts and problems on its former territory. The recent conflict on the territory of Ukraine has one more time underlined the topicality of the thesis that armed conflicts in the post-Soviet area serve as examples of the direct influence of the policy embodied by Russia according to its geopolitical interests. This paper focuses on the analysis of the nation-states conflicts that have appeared in the post-Soviet space. Therefore, the researcher proves that these conflicts have been impacted by Russia's geopolitical interests. Moreover, the article describes the evolution of approaches employed by Russian foreign policy and aimed at the post-Soviet region as well as at conflict resolution there. The author also states that the fact that Russia is presently a source of regional instability can be proved and explained by some tendencies of its regional policy. These tendencies are related to Russia's attempts to regain Ukraine, Georgia, Moldova, and Azerbaijan within its sphere of influence. The likelihood of such a scenario for the rest of the former republics is also analyzed in this research. Finally, the author of the article summarizes that Russia is the main factor of destabilization in the post-Soviet space and offers the prospects of Russia's limitation.

Key words: conflict, post-Soviet space, Russia (RF), Georgia, Transnistria, Ukraine.